

"L'obra és el pont que més enllà del temps queda de qualsevol activitat humana". Clar i català se'ns presenta en Miquel Pérez Sánchez, arquitecte i poeta. Per comprendre les afirmacions d'aquest home només ens cal "recordar les primeres obres que han sobreviscut de la història de l'arquitectura, les piràmides de Gizeh. Ningú no sap qui en va ser l'autor. Però el primer arquitecte que registrà la història és un egipci: Himhotep. Després de l'antiguitat clàssica, a l'edat mitja, desapareixen els noms. És al Renaixement que l'arquitecte recupera el protagonisme, perquè la identitat està directament lligada a l'Humanisme", continua en Miquel.

"Potser el desig de construir i de deixar espais útils als altres va ser el que em va decidir a estudiar arquitectura". I, tanmateix, "la vida m'ha demostrat que em resulta més fàcil comunicar-me a través de la poesia" que li permet afirmar que "com l'aigua subterrània que brolla / i on el motlle dels solcs va acomodant-se, / molt humilment, abans de modelar-los, / així s'ha d'adaptar l'arquitectura".

"El llenguatge arquitectònic té uns límits expressius evidents, però en l'arquitectura alena un encís que no posseeixen altres arts: la possibilitat de penetrar-la", afegeix el nostre entrevistat. "La necessitat d'aixoplugar-se és absolutament primària. L'arquitecte nord-americà Kahn diu que l'arquitectura és un lloc sota un arbre per protegir-te de la natura. I és que la professió neix justament de la necessitat de resguardar-se en un lloc propi. A partir d'aquí quan la imaginació de l'home comença a concebre espais monumentals, et neix una sensació de petitesa i alhora d'admiració per les ments que han estat capaces de concebre'ls". Espais com el Museu Geològic i Comarcal de Tremp, al Pallars Jussà, han sortit del llapis del nostre protagonista.

I l'arquitecte continua: "Entrar a un temple gòtic des dels carrerons que l'envolten -a Santa Maria del Mar, per exemple- representa passar del que és minúscul al que és grandíol, de l'humà al diví. Aquesta era la impressió que volien generar els arquitectes de les catedrals gòtiques. En definitiva, l'arquitectura té, com totes les arts, un llenguatge emotiu i sensible". Per a en Miquel, "qualsevol art té infinites possibilitats d'expressió i el creador en tria una, adequada al lloc i al temps, per expressar-se".

I què és un arquitecte? "La paraula *arquitecte* prové de la contracció de dos mots grecs "arqui" i "tekon" que signifiquen literalment "dirigir obrers". L'arquitecte, doncs, és el director d'obra, l'home que comanda un equip de treballadors per desenvolupar un projecte que ha imaginat prèviament". Lluny dels clàssics, però, demanem al nostre convidat una valoració de l'arquitectura catalana contemporània: "Si agafem tot el ventall del segle xx, veurem que el modernisme a Catalunya té un pes específic inusual amb la figura internacionalment reconeguda d'Antoni Gaudí, amb dos creadors de primera línia, Lluís Domènech i Muntaner i Josep Puig i Cadafalch, i amb un amplíssim grup d'arquitectes i artesans. Després d'aquesta etapa hi ha un tall, un període durant el qual no hi ha cap alternativa arquitectònica clara. Més tard, hi ha un grup

d'arquitectes liderats per Josep Lluís Sert, el GATCPAC, que durarà mentre ho faci la Segona República i que esdevé la branca catalana del Moviment Modern. Durant el franquisme sorgeixen figures com Coderch, Bofill o el Grup R -amb l'equip Bohigas-Martorell-MacKay, entre d'altres- que mantenen viva la flama de l'arquitectura. Amb la democràcia és inqüestionable que s'ha produït un gran salt qualitatiu en la professió, que ha generat tot un seguit d'obres realment importants, amb arquitectes de gran qualitat conceptual: Ferrater, l'equip Domènech-Amador o Miralles, entre molts altres". El bon moment arquitectònic que travessa el nostre país és el que fa lamentar al nostre interlocutor "haver-me allunyat del món de l'arquitectura a causa de l'urbanisme; i de la poesia que em compensa de les obres que no he pogut construir. Per això he cercat el camí de la promoció immobiliària: per no dependre dels encàrrecs".

Tanmateix, en Miquel ha encapçalat projectes urbanístics importants: "Durant set anys (1982-1988) vaig realitzar set plans especials i Catàlegs del Patrimoni Arquitectònic per a diversos municipis de les rodalies de Barcelona. El darrer va ser un treball de revisió i ampliació del Catàleg de la Ciutat de Barcelona en l'Àmbit de l'Eixample Cerdà. Al llarg dels set anys següents (1989-1995) vaig treballar a l'ajuntament de Sant Boi de Llobregat, tres dels quals com a Cap de Serveis d'Urbanisme i quatre com a assessor de l'alcalde. La meua feina consistia a desenvolupar el model territorial de la ciutat i proposar les directrius tècniques de creixement urbanístic en un horitzó de vint-i-cinc anys". Experiències com aquesta el capaciten per opinar sobre els canvis experimentats pels municipis catalans al llarg dels darrers anys: "La democràcia permet que els diners dels contribuents s'utilitzin per millorar l'equipament de les ciutats. És clar que el nivell mitjà de l'arquitectura que es fa a Catalunya ha augmentat, en part gràcies al control que suposa el planejament urbanístic i les normatives que se'n deriven. Però encara se segueixen fent obres que perjudiquen les ciutats, perquè no hi ha prou sensibilitat arquitectònica i social en el sector immobiliari".

De la mateixa manera, el nostre convidat valora la preparació de les noves fornades d'arquitectes: "Tens la sensació que hi ha un tall entre la formació teòrica i la pràctica. Tanmateix, això és comprensible, si tenim en compte que la professió incorpora cada cop més atribucions i innovacions tecnològiques. Cinc anys d'estudis potser no donen per a tant. Això no vol dir que les escoles d'arquitectura no estiguin fent una bona feina perquè sovint disposen d'un professorat de primera línia, que ha possibilitat l'excel·lent generació d'arquitectes actual".

Una generació que recollirà el testimoni d'homes com en Miquel Pérez Sánchez, que ha trobat en la poesia, amb quatre llibres publicats -un d'ells un monogràfic sobre Grècia, *Helena, amada*- una manera alternativa de deixar via lliure a la seva creativitat. No obstant, en pensar en el futur afirma que "vull bolcar-me en la professió i deixar créixer l'arquitecte que porto dins".

**“Com l’aigua subterrània
que brolla / i on el motlle
dels solcs va
acomodant-se, / molt
humilment, abans de
modelar-los, / així s’ha
d’adaptar l’arquitectura”**

Miquel Pérez - Barcelona (Barcelonès)